

erfaringer og resultater, bl.a. fordi forsøgsarbejdet netop griber fat i de områder, hvor det individuelle sagsarbejde ofte svigter, dvs. de helhedsorienterede og de ressourcefrembringende aspekter.

Det understreges, at de to forskellige former for indsats ikke skal opfattes som alternativer, men som et gensidigt supplement.

I en tværgående analyse af *helhedsorienterede forsøg for unge arbejdsløse* er der foretaget en omfattende evaluering af 4 forsøgsprojekter samt givet en oversigt over alle forsøgs- og udviklingsprojekter inden for området helhedsorienteret indsats over for unge. Forsøgene er forskellige i form og indhold, men fælles for dem er, at de sigter mod at opbygge *ansvarlighed* og *selvtillid* hos deltagerne. Der kan lægges vægt på det *personlighedsopbyggende*, det *kulturskabende* og det *arbejdsrelaterede*, fordi gruppen har forskellige behov.

Undersøgelsens *vigtigste konklusion* fra de 4 cases er, at forsøgsarbejdet klart har givet et positivt resultat i retning af at hjælpe de unge.

I en endnu ikke publiceret rapport om den såkaldte uddannelses- og beskæftigelsesgarantiordning i 7 nordjyske frikommuner er resultaterne mere pessimistiske. Men her er også i højere grad tale om en uddannelses- og beskæftigelsesindsats end om et mere helhedsorienteret projektarbejde.

Konkluderende bemærkninger

Socialforskningsinstituttets undersøgelser, der dækker problemfeltet socialt arbejde bredt over en periode på i hvert fald en halv snes år, synes at pege i retning af, at rådgivning og vejledning har vanskelige vilkår i forbindelse med den almindelige sagsbehandling. Sådan opleves det ikke kun af klienter, også sagsbehandlere opfatter situationen sådan.

Administrationsdelen af socialt arbejde omfatter bl.a. udbetaling af ydelser og registrering i forbindelse med journalføring. Heri ligger der en udstrakt kontrol, som kan være en barriere for rådgivning og vejledning.

Undersøgelserne tyder imidlertid på, at disse ting kan adskilles. Dette finder f.eks. sted i anonyme rådgivninger, i samtalegrupper eller i forskellige typer af projekter rettet mod udsatte grupper. Her synes et yderst relevant socialt og forebyggende arbejde at have muligheder, som ikke er til stede i det traditionelle sagsbehandlararbejde.

Det betyder, at projektarbejde må anses for at rumme betydelige perspektiver for det fremtidige sociale arbejde. Her kan ligge en forsøgsorientering, der kan komme til at virke som en udviklingsdynamo. Det betyder på den anden side ikke, at helhedsorienteret projektarbejde vil kunne erstatte det traditionelle individ- eller familiearbejde. Men der er tale om en vigtigt socialpædagogisk nydannelse i fremtidens sociale arbejde.